

Glimrende formidling om Sappho

Men hvor blev oversætterne af?

Maribo, Kristoffer

Published in:
Kristeligt Dagblad

Publication date:
2020

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Maribo, K. (2020). Glimrende formidling om Sappho: Men hvor blev oversætterne af? *Kristeligt Dagblad*.

set på Facebook

"Jeg ved godt, jeg ødelægger stemningen, hvis den da kan ødelægges mere. Men anden runde af nedlukningen bør mane til bekymring om udsatte borgere og børnefamilier, som ikke kan handle ind for minimumsbeløbet på 400 kroner på nemlig.com, som ikke kan tage vare på egne børns læring, som kæmper med tilværelsen – før corona gjorde livet mere surt."

GEETI AMIRI, LÆRER OG DEBATTØR

teo-logisk tanke

"Mennesker er blevet kynikere ved at opfatte moralsk karakter som det endelige gode, men uden at ændre levevis."

AUGUSTIN (354-430), BISKOP I NORDAFRIKA

Venstrefløjen ser kristne spøgelses overalt. Det er håbløst at sætte lighedstegn mellem kristne abortmodstandere og ekstreme muslimer

AF MARTIN HENRIKSEN

SF OG ENHEDSLISTEN vil sætte kristne abortmodstandere i bås med islamister. Det stod for nylig her i Kristeligt Dagblad. Det er mildest talt noget af et skræpplan, at diskussionen om udenlandske pengedonationer til moskébyggeri er blevet til en diskussion om kristne abortmodstandere. Som om en kristen abortmodstander udgør en trussel mod folkestyret eller på nogen meningsfuld måde kan sammenlignes med en ekstrem muslim, der ønsker at leve efter Koranen og sharia.

Der er nok ikke så mange, der kan huske det. Men oprindeligt var det under tegnede, der fik forhandlet den første aftale på plads om stop for udenlandske pengedonationer til moskébyggeri i Danmark. Den lovgivningsmæssige udmøntning blev på grund af valgsresultatet ved folketingsvalget i 2019 overladt til det nye flertal. Og det håndterer flertallet desværre ikke på bedste vis, for nu handler debatten om alt muligt andet.

Det har aldrig været intentionen, at det skulle ramme konservative kristne. Så det, der sker nu, hvor kristne værdier bliver blandet sammen med islamiske værdier, er konsekvensen af, at socialisterne har fået mere politisk magt. Den magt misbruger socialisterne på det groveste ved at vende kampen mod udbredelse af sharia og islamiske værdier til

Enhedslisten: Abortmodstandere bør også offentliggøres på forbudsliste

Konservative folketingsmedlemmer indvender på en offentlig forbudsliste, som kun omfatter islamister og ekstremisme. Men Enhedslisten er åben for, at abortmodstanderes navne også offentliggøres.

SF vil sætte abortmodstandere i bås med islamister

Der er kun tre uger til tredje og sidste behandling af et lovforslag om en offentlig forbudsliste, men der er fortsat spjaltelse om, hvem loven skal ramme. SF stiller Enhedslisten i, at kristne abortmodstandere skal på listen, mens Venstre og de konservative er mere tilbageholdende. De radikale har ikke taget stilling.

Minister: Donationslov er vigtig, men vi vil ikke ramme kirkelige organisationer og abortmodstandere

◆ Det har vakt opsigt, at Enhedslisten og SF vil side stille abortmodstandere med islamister i forbindelse med lovforslag om en offentlig forbudsliste.

en kamp mod kristendommen. Det, vi er vidner til, er en fortsættelse af venstrefløjens historiske had til klassisk kristendom og kristendom i det hele taget. Dens synspunkter vinder især frem i det parlamentariske lovarbejde. Socialisterne vil ikke forstå, at det bedste middel mod islamisk intolerance netop er kristendom. Jeg synes ærlig talt, at venstrefløjen må lære at styre sig. Den ser kristne spøgelses overalt og afsører fuldstændig værdidebatten. Men sagen er den, at vi risikerer at tabe kampen mod islam/islamismen, eller hvad man nu vil

kalde det, hvis vi samtidig svækker kristendommen. I sidste ende bliver det ikke demokratiet, hvis du spørger mig, der knækker islam/islamismen. Det bliver derimod en fri kristendom, der naturligvis inden for demokratets rammer får lov til at folde sig ud. Så, kære venstrefløj, brug tiden på noget fornuftigt i stedet for at blande den historiske kamp mod kristendommen sammen med den helt nødvendige og relevante kamp mod sharia og islam.

Afslutningsvis vil jeg tillade mig, som den, der oprindeligt havde ansvaret for

at forhandle den første aftale på plads, at opfordre Folketinget til at fokusere benhårdt på det, der er det reelle problem.

Og problemet er truslen mod vores land. Den trussel kommer ikke fra kristendommen, for vort lands værdier tager netop udgangspunkt i kristendommen, også selvom mange desværre har glemt eller fortrængt det. Truslen kommer fra islam. Sådan er det.

Martin Henriksen er folketingskandidat i Sjællands Storkreds for Dansk Folkeparti.

Glimrende formidling om Sapfo. Men hvor blev oversætterne af?

AF KRISTOFFER MARIBO

KRISTELIGT DAGBLAD har længe udmærket sig ved at prioritere artikler om det antikke Grækenland og Rom. Artiklen "Digterinden, der ikke ville ejes af nogen" den 4. december er i denne henseende ingen undtagelse. Redaktionen har på forbillig vis viet en hel side til at skrive om den græske digter Sapfo, "nu hvor tre nyoversættelser helt exceptionelt på samme tid ser dagens lys". Til dette formål har Kristeligt Dagblad interviewet tre personer, der har med oversættelserne at gøre, nemlig kunstneren Peter Brandes, som har illustreret den ene oversættelse, digteren Nanna Storr-Hansen, som har

skrevet forordet til den anden oversættelse, samt digteren Mette Moestrup, der arbejder på en gendigtning af Sapfo, som er sat til at udkomme i august. Fælles for de interviewede er, at de er dygtige, udøvende kunstnere – og at det ikke er dem, der har oversat Sapfo. Det har til gengæld Rasmus Sevelsted, Lene Carlskov, Signe Andersen og Mette Christiansen, der imidlertid glimrer ved deres fravær i artiklen.

Hvordan i alverden kan det være? I en artikel, der handler om udgivelsen af tre Sapfo-oversættelser, vil jeg mene, det er forventeligt, at mindst én af de interviewede rent faktisk har foretaget det grundlæggende arbejde at oversætte Sapfos græske ord til dansk. Uden dette arbejde ville kunstnerne jo ikke have haft noget at illustrere, gendigte og

skrive forord til. Brandes, Storr-Hansen og Moestrup formulerer alle interessante vinkler på Sapfos forfatterskab, som har udvidet min forståelse af digtene. På den måde er artiklen særdeles interessant og oplagt for klassiske filologer at bruge i undervisningssammenhæng. Men kan det virkelig være rigtigt, at oversætterne skal glimre ved deres fravær i en artikel, der netop handler om oversættelser?

Sevelsted, Carlskov, Andersen og Christiansen ville for eksempel have kunnet fortælle læserne, præcis hvor i de nye oversættelser Sapfo ophører, og gendigtningerne begynder. Et eksempel herpå kunne være fravalget af Sapfos berømte rytmer, hendes "særlig(e) form for strofe", som det hedder i artiklen, til fordel for frie vers. På den måde ville læserne

både være blevet beriget med Brandes', Storr-Hansens og Moestrups interessante vinkler på Sapfos forfatterskab og oversætteres viden om forskellene på Sapfos græske digte og de danske oversættelser.

I stedet har vi fået en artikel, som i mine øjne desværre forekommer ufuldendt. I den henseende kan man selvfølgelig sige, at artiklen afspejler Sapfos fragmentarisk bevarede forfatterskab. Hvis dette er hensigten, er artiklen særdeles elegant. Men jeg må nu indrømme, at jeg klart foretrækker det af Sapfos digte, der er bevaret i sin helhed, frem for hendes fragmenter.

Kristoffer Maribo er ph.d.-studerende i klassisk græsk og latin på Saxo-Instituttet, Københavns Universitet.

Vi har fået en artikel, som i mine øjne desværre forekommer ufuldendt.

kronik Debatten om den nye højskolesangbog mellem Thue Kjærhus og Jørgen Carlsen bør ikke ende i et spørgsmål om smag og behag. De er enige om, at en tradition skal videreføres, men uenige om, hvilken praksis der kan udtledes heraf, skriver kronikøren

Modernitet eller konservatisme er en falsk modsætning

KRISTELIGT DAGBLADS KRONIK 9. DECEMBER 2020

AF MORTEN KVIST
Valgmenighedspræst og bestyrelsesmedlem på Rønshoved Højskole

FORSTANDER Thue Kjærhus, Rønshoved Højskole, og tidligere højskoleforstander og formand for højskolesangbogsudvalget Jørgen Carlsen er enige om, at en tradition skal videreføres, at der skal være ret høje kvalitetskrav, samt at nye sange skal have en chance, men uenige om, hvilken praksis der kan udtledes heraf. Hvad skal en moderne udgave af sangbogen indeholde? Hvad bør synges? Det er synet på det moderne, som her peger ud over smag og behag.

Carlsen hævder i en kronik en forskel på sig selv og Kjærhus, som han kalder "grundlæggende forskel i højskolesyn". Kjærhus er "modernitetsforskrækket". Det modsatte, som Carlsen selv har praktiseret på Testrup, er et "forjættelsesperspektiv", et "fremtidsvendt, håbefuldt og optimistisk" budskab med henblik på videreførelsen af de ædles æt, som aldrig dør ud.

Det forekommer mig at være en falsk modsætning, måske især fordi den er uklare. Mener Carlsen, at modernitet, forjættelse, fremtidsvendthed, håbefuldhed og optimisme hører ubrydeligt sammen? At man med andre ord ikke kan kritisere modernitet uden at miste for eksempel håbefuldhed? Eller at det moderne som sådan er sikret mod kritik, fordi det i sig selv er forjættende? Det gør han næppe, men hvor bliver der så plads til en eventuel kritik af det moderne, og hvor kommer den i givet fald fra?

Carlsen stiller yderligere et væsentligt spørgsmål: "Kunne det tænkes, at Rønshoved-folkene ligesom Adorno er blevet offer for deres ideologiske selvfors-

blændelse, når de taler om folkelighed? Kunne det tænkes, at mange af de samtidige kunstnere, der sætter ord og toner på det liv, vi lever med os selv og hinanden, faktisk god kan tælles med blandt 'de ædles æt'?"

Svaret må være, at selvfølgelig kan det tænkes, for selvforblændelse er altid en fare, og selvfølgelig vil nogle af vore kunstnere kunne tælles med i de ædles æt. Den dør netop aldrig ud, så den må jo være her, og det skulle være mærkeligt, om der ikke var en kunstner i mellem. Men hvad har det med forjættelse og håbefuldhed at gøre som i særlig grad moderne fænomener? Tænk for eksempel på Blichers tristhed i adskillige udgaver af Højskolesangbogen. Digterisk hører han til de ædles æt, idet han kæmper svært med både forjættelse og håbefuldhed.

Modernitet og folkelighed er de to begreber, der skal afklares i forhold til hinanden. Carlsen ser tilsyneladende en modsætning. Han kan have ret i, at "folkelighed" kan virke støvet og nostalgisk. Omvendt kan moderne jo også bare betyde, at alt nyt er godt, fordi det er nyt. Ingen af delene er rigtigt.

Hvis vi skal være lidt smalle i definitionerne, så betyder modernitet videnskabelig fornuft. Folkelighed er den aldrig hvilende bestræbelse at gøre en mængde af mennesker til et folk, at løfte mængden fra uoplysthed om sig selv og dens verden til selvbevidsthed og fællesskab. Disse to begreber har fulgtes ad nogenlunde siden oplysningstiden. Folkelighed var Grundtvigs betegnelse for den rette reaktion på en modernitet,

som han ikke ville eller kunne stoppe, men netop ønskede at svare på. Folkelighed var så ikke noget, han opfandt, men forefandt slumrende, og det trompetkrald, der skulle vække den, kaldte han historisk-poetisk oplysning, et uundværligt bidrag til den gryende modernitet, hvis det moderne ikke skulle blive til opløsning. Deraf de mange sange i højskolesangbøgerne fra hans hånd. Nationalstaten er ligeledes et folkeligt svar på det moderne.

Modernitet og folkelighed har ikke altid levet i fordragelighed, fordi det første er et utopisk progressivt begreb, det andet et empirisk-konservativt. Den videnskabelige fornuft bredte sig til alle områder af tilværelsen og blev til ideologier og abstrakte teorier, der blev lagt ned over tilværelsen som for eksempel liberalismen, marxismen, kapitalismen, socialisme og aktuelt socialkonstruktivismen. Der var en vældig energi i disse mange ismer, som netop ville skabe fremskridt og være moderne. Det lykkedes, men de skabte ufatteligt mange ulykker.

Folkelighed udvikler sig langsomt, fordi der hele tiden og på flere måder skal tages hensyn til den historie, man kommer fra. Folkelighed udvikler sig ud fra de erfaringer, et folk gør sig og er i stand til at reflektere over i fællesskab og på det samme sprog, for eksempel i form af offentlig debat og politiske stridigheder. Indvandringen vil således forandre dansk folkelighed, skønt ingen endnu kan sige præcist hvordan. Vil vi i sidste ende få danske muslimer eller muslimer i Danmark? Ingen ved det, men der står en folkelig strid om det.

Carlsen har ret i, at folkelighed kan blive til "nationalkonservativ forberning". Forberning er faren. Modernitet kan tilsvarende fortæbe sig i den rene uvirkelighed, amokløbende identitetspolitik, som ikke vil vide af biologiske køn. Eller Black Lives Matter som mod al empiri og sund fornuft hævder, at drabet på Bornholm var racistisk. Det moderne har i sig selv intet værn mod den slags tågesnak, fordi det udspringer af utopiske forestillinger om frihed, lighed og rettigheder. Det folkelige vil derimod hævde, at al erfaring tilsiger, at der findes uovervindelige biologiske forskelle, og at selv gode venner kan finde på at slå hinanden ihjel.

Modernitet og folkelighed kan ikke stilles op i et modsætningsforhold, som Carlsen gør. Det er i bedste fald gæmmedags. Modernitet er et vilkårligt, og hvis man er bange for den, er man bange for virkeligheden. Folkelighed er også et vilkårligt, og skyr man den, fjerner man sig fra sig selv.

Til sidst i kronikken har Carlsen et opråb til alle konservative. "Når I griber tilbage til fortiden, så forsvær I synsmåder, som tidligere konservative ikke har været i stand til at forhindre." Det lyder rigtigt. Men hvad man griber efter i fortiden, er ikke nødvendigvis datidens konservatisme. Lader man sig inspirere af Grundtvigs begreb om det folkelige, så er det ikke en konservativ inspiration, men en historisk. Ser man inspirationen fra Grundtvig dukke op hos Jørgen Bukdahl og Knud Hansen i Askov, er den først og fremmest historisk. Folkelighed var afgørende i modstanden mod

De konservatives fare er til en hver tid forbenet nostalgisk. Faren for de progressive, hvortil Carlsen formodentlig regner sig selv, er til enhver tid underdanighed for det moderne.

ordet Tålmodighed er nødvendig

AF THOMAS KRISTENSEN

ordet@k.dk

"Brødre, vær tålmodige indtil Herrens komme. Tænk på, hvordan bonden tålmodigt må vente på sin jords dyrebare afgrøde, indtil den har fået efterårsregn og forårsregn. Også I skal være tålmodige og gøre jeres hjerter stærke, for Herrens komme er nær."

Jakobs Brev 5, 7-8

TÅLMODIGHED ER IKKE det samme som manglende engagement og ligegyldigt at lade stå til. Tålmodighed er at vente med opmærksomhed, men samtidig give plads for den udvikling, som tager tid.

Sådan kræver det tålmodighed at holde os rede til Herrens tilsynkomst. Og her kan vi lære af, hvordan bonden vægent venter på, at tiden er inde til høst.

Vintersæden har fået efterårsregn og ligger nu og venter på forårsregn. Bonden kan intet gøre for at forcere afgrødens vækst. Den skal have sin tid, for at der kan blive et godt udbytte. Bonden sidder dog ikke med hænderne i skødet. Han sørger for at få høstapparatet gjort klart til hurtig udrykning, når høstdagen oprinder.

Tålmodighed i de sidste tider betyder mod til at tale det, som kommer, mod til at bevare forventningerne, selvom tidens røster og voldsomme udvikling prøver at overdøve Guds ords opmuntring til håb. På den ene side går de sidste tider frygtelig langsomt, hårde som de er. Lær da af bondens tålmodighed! Men på den anden side kommer Herren pludselig igen, når verden mindst venter det. Lær af bondens høstberedskab!

Der vil komme et tiltagende mørke hen mod vor tidsalders "midnat". Men netop når det er sortest, skal Menneskesønnen komme!

Det er derfor, adventstiden minder os om, hvor vigtigt det er, at vi lægger mærke til tidens tegn og har det åndelige beredskab i orden. Det er jo noget glædeligt, bonden ser frem imod, når han i ventetiden spejder ud over sin mark. Det er dog også med en vis ængstelse, for hvordan vil vejrtilstanden være? Der kan komme tørketider, oversvømmelser, kolde perioder, som gør ventetiden vanskelig at bære. Men under alle omstændigheder er høsten værd at vente på!

Det vil Jakobsbrevet minde os om med opfordringen til tålmodighed. Våg og vent!

For Guds høst dag er mere end ventetiden værd.

Thomas Kristensen er pastor emeritus.